

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok

I. Wprowadzenie

Obowiązek podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Podstawą prawną do podejmowania w/w działań jest delegacja zawarta w art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).

W szczególności działania te obejmują :

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miejską w Radomiu stanowiącą część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2015.

II. Diagnoza

Dane lokalne

Radom - miasto na prawach powiatu to druga pod względem wielkości aglomeracja na terenie Mazowsza. Zajmuje powierzchnię 112 km², wg stanu na dzień 31 grudnia

2011 roku, **zamieszkuje 216.876 mieszkańców**, wśród których 176.990 osób to mieszkańcy powyżej 18 roku życia.

Dostępność alkoholu:

- Limit punktów sprzedaży na dzień 31.12.2011r. wynosił 850 punktów:
500 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy);
350 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne);
- Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2010r. :
- Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) - 458;
- Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) - 218;
- Liczba mieszkańców Radomia przypadająca na 1 punkt sprzedaży (sklep) - 474 osób;
- Liczba mieszkańców Radomia przypadająca na 1 lokal gastronomiczny - 995osób;

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)

		W Polsce 38,6 mln	Radom 216.876 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 4 tys.
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 8 tys.
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 8 tys.
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2-2,5 mln	ok. 11 -15 tys.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu w 2011 r.:
Rozpatrzyła - 2.401 spraw,
Zmotywowała - 851 osób do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego,
Skierowała - 230 wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego,
Skierowała - 39 wnioski do prokuratury w sprawie przemocy w rodzinie,
Skierowała - 54 wnioski do sądu o wszczęcie postępowania opiekuńczego,
Zaopiniowała 311 wnioski dot. wydania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
Przeprowadziła - 624 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- W roku 2011 w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych przy Komendzie Miejskiej Policji w Radomiu zatrzymano do wytrzeźwienia 1967 osób w tym: 1.870 mężczyzn, 94 kobiet i 3 nieletnich (2 chłopców i 1dziewczynkę).

- W 2011r. z pomocy materialnej MOPS w Radomiu, z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny, skorzystało 551 rodzin.
- W 2011r. wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MOPS w Radomiu na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym wyniosła 1.597.812,78 zł.

Dochody:

Wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2011r. - kwota 4.007.535,94 zł.

Młodzież:

Badania nt. „Picia alkoholu i używania narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Radomia” przeprowadzone zostały w październiku - listopadzie 2011r. przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie. Metodologia :badanie ilościowe w formie ankiety audytoryjnej

(z zapewnieniem anonimowości); długość wywiadu: 40 minut;

Próba: 532 uczniów klas trzecich klas gimnazjów;

569 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych;

Liczba badanych osób: 1101, faktycznie badaniem objęto 50 klas.

Badania prowadzili przeszkoleni ankieterzy, którzy za zgodą dyrektorów szkół, po ich uprzednim zawiadomieniu pismem, wchodzili do klas na jedną godzinę lekcyjną. Osoby przeprowadzające badanie wręczały respondentom ankietę i prosiły o jej zwrot bezpośrednio po wypełnieniu, do specjalnie przygotowanej urny. Osoby uczestniczące w badaniu były informowane, iż służy ono poznaniu problemów młodzieży szkolnej ze szkół na terenie woj. mazowieckiego, zostały także dokładnie poinformowane, w jaki sposób zaznaczać wybrane odpowiedzi. Zapewniono ich o pełnej anonimowości badania.

Podstawowym celem badania była diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. W badaniu pytano nie tylko o skalę tych doświadczeń, ale również o ich częstotliwość, dzięki czemu możliwe było oszacowanie wielkości populacji młodych ludzi, którzy mają za sobą pojedyncze eksperymenty lub wielokrotne doświadczenia związane z piciem alkoholu, upijaniem się i używaniem narkotyków.

Ważnym celem badania było również poznanie postaw młodzieży wobec sięgania po różne substancje psychoaktywne, jej wiedzy na temat skutków używania substancji oraz oceny poziomu ryzyka związanego z używaniem poszczególnych środków.

W badaniu szczegółowej analizie poddano czynniki mających wpływ na podaż i popyt na alkohol i narkotyki wśród młodzieży. Analizowano m.in.: dostępność papierosów, alkoholu i narkotyków (łatwość zakupu), psychologiczną dostępność, czyli subiektywne przekonanie o łatwości/trudności zdobycia/kupienia określonej substancji psychoaktywnej, a także osobiste przykre doświadczenia związane z używaniem alkoholu lub narkotyków i oceną rozpowszechnienia używania alkoholu i narkotyków w grupie rówieśniczej - wśród przyjaciół i znajomych.

Przedstawione wyniki badań przeprowadzonych wśród nastolatków w Radomiu, uczniów III klas gimnazjalnych i II szkół ponadgimnazjalnych pokazują, że badana młodzież nie różni się znacząco od swoich rówieśników badanych w innych polskich miastach pod względem inicjacji, rozpowszechnienia i intensywności doświadczeń z

różnymi środkami psychoaktywnymi, w tym z piciem alkoholu. Niepokojem napawa fakt, iż część badanej młodzieży nie dostrzega wyraźnej, jednoznacznej dezaprobaty dotyczącej np. upijania się przez nich u swoich rodziców albo nie wie, jak rodzice zareagowaliby na fakt upicia się.

Wypowiedzi badanych wskazują, że nie napotykają oni także na trudności w zdobyciu alkoholu, co więcej, bez większych kłopotów - sami go kupują zarówno w sklepie jak i lokalu gastronomicznym.

Wyżej wymienione nieprawidłowości w połączeniu z powszechnie spostrzeganą aprobatą dla picia wśród rówieśników, przekonują, że wielu spośród nich zna smak i działanie alkoholu, stanowią doskonałe uzasadnienie dla osobistych decyzji o spróbowaniu, czy dalszych próbach w tym zakresie, zwłaszcza, gdy jednocześnie uważa się, że alkohol nie stanowi istotnego zagrożenia dla zdrowia i/lub rozwoju i wiąże się z jego używaniem szereg pozytywnych oczekiwań.

Warto w tym miejscu podkreślić, że te wymienione właściwości nasilają się wraz z wiekiem badanych uczniów, dotyczą chłopców jak i dziewcząt.

Szczegółowe analizy przedstawione w raporcie wskazują, że:

- W Radomiu ponad 2/5 dziewcząt z trzecich klas gimnazjum (42,1%) i większy odsetek chłopców z tego rocznika (52,5%) po raz pierwszy sięgnęli po **piwo** w wieku 13 lat lub wcześniej. 32,6% dziewcząt wskazało, że po raz pierwszy piły piwo w wieku 14-15 lat a więc na przełomie pierwszej i drugiej klasy gimnazjum. W przypadku chłopców odsetek ten wynosił 22,7%.
- 22,6% dziewcząt uczących się w drugiej klasie szkoły ponadgimnazjalnej - po raz pierwszy w życiu wypilo piwo w wieku 13 lat lub wcześniej, wśród chłopców odsetek takich deklaracji kształtował się na poziomie prawie 2/5 - 37,2%.
- **Alkopopy** czyli tzw. drinki alkoholowe nie są wśród nastolatków w Radomiu szczególnie popularnym napojem. Z deklaracji uczniów trzecich klas gimnazjum wynika, że próbowało ich 2/5 gimnazjalistek (39,5%) i 39,6% chłopców. W przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych odsetki te wynosiły odpowiednio 48,4% i 36,2%.
- **Wino** jest bardziej popularnym napojem alkoholowym wśród radomskich nastolatków niż alkopopy. Do picia wina przyznaje się 59,8% dziewcząt i 56,5% chłopców w gimnazjum, a w grupie uczniów z II klas szkół ponadgimnazjalnych: 72,7% dziewcząt oraz 67,4% chłopców.
- 2/3 uczennic z trzecich klas gimnazjum przyznało, że piło już **wódkę** (66,7%). Odsetek chłopców mających za sobą takie doświadczenia był, niższy i wynosił 62,7%.
- W przypadku chłopców z obu kategorii wiekowych odsetki osób mających doświadczenia z piciem wódki były wyższe niż odsetki badanych, którzy pili już wino.
- Do picia alkoholu w okresie ostatnich 12 miesięcy przyznaje się 73,3% chłopców i 77,4% dziewcząt z trzecich klas gimnazjów, a w przypadku starszej frakcji wiekowej - 84,9% uczniów i 87,7% uczennic.
- W trzecich klasach gimnazjum doświadczenie upicia się ma już za sobą 44,5% chłopców i 41,5% dziewcząt. W ciągu ostatniego roku upił się prawie co trzeci chłopak (33,5%) i prawie co trzecia dziewczyna (31,0%). Nie odnotowano istotnej różnicy między odsetkami chłopców (14,2%) i dziewcząt (11,6%), którzy upili się w ciągu ostatnich 30 dni.
- W przypadku uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych odsetki upijających się znacznie wzrastają w porównaniu z uczniami gimnazjum. Takie doświadczenie ma już za sobą 68,5% chłopców i ponad 1/2 dziewcząt (52,6%).

IV. Cele i zadania Programu

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok są **działania na rzecz propagowania trzeźwego stylu życia wśród mieszkańców Radomia.**

Do zrealizowanie powyższego celu wykorzystane zostaną działania skierowane do mieszkańców Radomia ujęte w 3 obszarach profilaktyki:

Profilaktyka uniwersalna - to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji.

Profilaktyka selektywna - to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka ta jest przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca - to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale nie spełniają jeszcze kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD -10.

V. Plan działań:

finansowanie/dofinansowanie

1. Placówek wsparcia dla dzieci (światlic socjoterapeutycznych i środowiskowych).
2. Dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego
3. (światlic socjoterapeutycznych i środowiskowych i Publicznego Ogródka Jordanowskiego).
4. Paczek świątecznych dla dzieci uczestniczących w zajęciach (światlic socjoterapeutycznych i środowiskowych).
5. Programu „pedagog ulicy”.
6. Klubów młodzieżowych o charakterze profilaktycznym.
7. Wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych alkoholizmem.
8. Programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
9. Programów dla młodzieży upijającej się.
10. Programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych prowadzonych w placówkach leczenia odwykowego nie objętych kontraktem NFZ oraz doposażenia placówek leczenia odwykowego.
11. Programów dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
12. Klubów abstynenckich w tym wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne.
13. Telefonu zaufania.
14. Punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
15. Osobom bezdomnym schronienia w Domu dla Bezdomnych Kobiet i w Noclegowni dla Kobiet i Mężczyzn.
16. Gorącego posiłku osobom nie będącym w stanie zapewnić go sobie samodzielnie w tym osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

17. Działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców.
18. Szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.
19. Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
20. Dziennego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
21. Programów korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej.
22. Specjalistycznej Poradni Rodzinnej.
23. Pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia oraz profilaktycznych działań Policji związanych z zatrzymaniem osób nietrzeźwych.
24. Szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pracownikom Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, placówek leczenia odwykowego i członkom GKRPA.
25. Lokalnych diagnoz, badań i sondaży dot. problemów alkoholowych.
26. Materiałów informacyjno - edukacyjnych (plakatów, ulotek, książek i czasopism problemowych).
27. Ogólnopolskich i lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie konferencji prasowych i debat w lokalnych mediach, happeningów, eventów, pikników, festynów, gwiazdki na deptaku, biesiadowania na deptaku, konkursów w tym zakup nagród rzeczowych, gadżetów reklamowych.
28. Konferencji, porad, seminariów i szkoleń dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom z problemem alkoholowym, a także w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
29. Kosztów podróży służbowych pracownikom biorącym udział w kontrolach dot. zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym, w szkoleniach i w konferencjach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja realizuje następujące zadania:

1. Przyjmuje zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Wzywa na rozmowę osobę, co do której wpłynęło zgłoszenie i motywuje do leczenia odwykowego.
3. Zaprasza do współpracy rodzinę osoby zgłoszonej.
4. W celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii współpracuje z prokuraturą, sądem, kuratorami, Policją, Strażą Miejską, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radomiu, przychodniami odwykowymi.
5. Kontroluje podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
6. Opiniuje lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Miejskiej dot. ustalenia zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Radomia.
7. Inicjuje postępowania opiekuńcze w sprawach dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.

8. Podejmuje działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym m.in. biorąc udział w pracach grup roboczych powoływanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z procedurą Niebieskiej Karty.
9. Uczestniczy w szkoleniach przeznaczonych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Pokrywa koszty sądowe.
11. Ze swojej działalności Komisja sporządza roczne sprawozdanie, które przedkłada do wiadomości Radzie Miejskiej do dnia 31 marca następnego roku.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu za udział w posiedzeniu Komisji otrzymuje każdorazowo wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013r., zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku.
2. Zastępcy Przewodniczącego oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu za udział w posiedzeniu Komisji otrzymują każdorazowo wynagrodzenie w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013r., zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku.
3. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji stanowią sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego Komisji wykazy i listy obecności.
4. Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o wykaz i listę obecności wypłaca się miesięcznie z dołu w terminie do dnia 10 następnego miesiąca kalendarzowego.

VIII. Adresaci Programu

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Radomia, którzy w życiu spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką a w szczególności do:

- Dzieci i młodzieży,
- Osób dorosłych pijących szkodliwie i ryzykownie,
- Osób uzależnionych od alkoholu,
- Osób współuzależnionych od alkoholu.

IX. Podmiot odpowiedzialny za realizację Programu

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu odpowiedzialny jest Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu.

X. Partnerzy/Realizatorzy Programu

Ze względu na wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemu alkoholizmu na społeczeństwo Radomia, partnerami i realizatorami programu będą: GKRPA , MOPS , placówki leczenia odwykowego, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, placówki

oświatowe, klub abstynenta, instytucje kultury, Wydziały Urzędu Miejskiego w Radomiu, organizacje pozarządowe oraz organizacje kościelne.

Biorąc pod uwagę fakt, że Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu na 2013 rok dot. bardzo różnych problemów społecznych, często towarzyszących problemom uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, należy zakładać, że będzie on wchodził w szerokie interakcje z innymi, realizowanymi równolegle programami, a w szczególności z:

- Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii w Radomiu,
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Radomiu,
- Gminnym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego w Radomiu,
- Programem współpracy Gminy Miasta Radomia z organizacjami pozarządowymi.

XI. Budżet

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Miasta Radomia uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2013r. wynosi 4.000.000 zł. z czego:

- 3.350.000 zł przeznacza się na realizację zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 80.000 zł. przeznacza się na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii;
- 610.000 zł. przeznacza się na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 40.000 zł. przeznacza się na zadania związane z ochroną zdrowia psychicznego.

Zlecenie zadań odbywać się będzie zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010r. Nr 234 poz.1536 ze zm.)

- w formie powierzenia lub wspierania,
- poprzez zakup usług w trybie ustawy prawo zamówień publicznych,
- Zlecenie zadań jednostkom budżetowym Gminy Miasta Radomia odbywać się będzie w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
- Środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą stanowić wkład własny Gminy Miasta Radomia na realizację projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.
- Koszty obsługi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pokrywane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

XII. Monitoring i ewaluacja

Cele i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Radomia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki monitoringu:

- Liczba osób objętych terapią;
- Liczba osób objętych działaniami pomocowymi - m.in. współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;

- Liczba osób (dzieci, młodzież i dorośli) objętych działaniami edukacyjnymi, profilaktycznymi i informacyjnymi;
- Liczba osób do których skierowane są projekty realizowane przez organizacje pozarządowe;
- Liczba i efektywność kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

XIII. O profilaktyce należy myśleć w dłuższej perspektywie czasowej. Kwestie te są tak wielowątkowe, skomplikowane, że nie realne jest oczekiwanie wymiernych efektów podjętych w gminie działań w krótkim czasie, np. w okresie jednego roku. Przyjęty przez Radę Miejską w Radomiu Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013r. będzie miał charakter strategiczny i wieloletni. Określone w nim cele i zadania będą nadal aktualne i będą kontynuowane w latach następnych.